[2018] 14 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 941

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਦਿਆਲੂ ਰਾਮ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 12004)

ਦਸੰਬਰ 11, 2018

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985: ਧਾਰਾ 14 - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - 1993 ਅਤੇ 1994 ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਤਨਖਾਹਾਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 'ਸਿਵਲ ਕੁੱਕ' ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਫੰਡ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਆਰ.ਆਰ. ਪਿੱਲਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਸਥਾਈ ਸਨ - ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 26 ਮਾਰਚ 2012 ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਜ਼ੁਅਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:
ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਤੇ

ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 12, 13][945-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 946-ਏ]

ਆਰ.ਆਰ. ਪਿੱਲਈ (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਰਜ਼. ਬਨਾਮ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਦੱਖਣੀ ਹਵਾਈ ਕਮਾਂਡ (ਯੂ) [2009 (13) ਐਸਸੀਸੀ 311]: [2009] 7 ਐਸਸੀਆਰ 118 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਾ 2012 (13) ਐਸਸੀਸੀ 565; ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਅਸਲਮ 2001 (1) ਐਸਸੀਸੀ 720: [2001] 1 ਐਸਸੀਆਰ 62 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
[2009] 7 ਐਸਸੀਆਰ 118 ਪੈਰਾ 5 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2012) 13 ਐਸਸੀਸੀ 565 ਨੇ ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
[2001] 1 ਐਸਸੀਆਰ 62 ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12004 ਦੇ 2018।
2006 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 201 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.03.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।
2018 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12005 ਦੇ ਨਾਲ।
ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸੂਦੇਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਰ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਸੰਧੂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।
ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਿਪਿਨ ਕੁਮਾਰ ਜੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇਰੀ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਆਲੂ ਰਾਮ [ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12 ਮਾਰਚ 2010 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1993 ਅਤੇ 1994 ਵਿੱਚ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਆਰਮੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਮਾਂਡ (ਏਆਰਟੀਆਰਏਸੀ), ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੈਜ਼ੁਅਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਸਤੰਬਰ 2003 ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 8 ਨਵੰਬਰ 2005 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 'ਸਿਵਲ ਕੁੱਕ' ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਫੰਡ ਜੂਨੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੁੱਕ ਵਜੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਸਾਥੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ।

4. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸੁਦੇਵ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਰ.ਆਰ. ਪਿੱਲਈ (ਡੀ) ਥਰੂ ਲਾਰਸ ਬਨਾਮ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਦੱਖਣੀ ਏਅਰ ਕਮਾਂਡ (ਯੂ)1 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਾ2 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 ("ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 1993 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 2003 ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕਪਾਸੜ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 9 ਜਨਵਰੀ 2006 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, 14 ਮਾਰਚ 2014 ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 26 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਨੰਬਰ 8(1) 2012/ਡੀ (ਸੀਆਈਵੀ II) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

8. ਆਰ.ਆਰ. ਪਿੱਲਈ (ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਅਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਅਸਲਮ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਤੋਂ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਮ.ਅਸਲਮ (ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ) ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟੀਨ ਸਟੋਰ ਵਿਭਾਗ (ਸੀਐਸਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਆਰ. ਪਿੱਲਈ (ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ) ਵਿੱਚ, ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਾ (ਐਸਯੂਪੀਆਰਏ) ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

9. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਹਨ। ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 26 ਮਾਰਚ 2012 ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

11. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

12. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

13. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਕੰਟੀਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ।

14. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ|

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ